

grajamo krivice, ki se gode na tej zemlji, molimo k Bogu, zaupajoč, da nas usliši, da bo meščanski družbi napočil srečnejši in mirnejši čas, ko bode zopet obnovljen red in ko se bo zopet spoštovala pravičnost in pravica in da bo zelo kmalu zažarela jutranja zarja zaželenega miru, ki naj prinese narodom, ki se bodo zopet sprijaznili, vsestranski napredek.

Avstrija in Nemčija sta ponovno izrekli svojo pripravljenost, da se začnejo na podlagi sedanjega vojnega stanja mirovna pogajanja. Gotovo bosta tudi sedaj, ko sta izvajali sijajne zmage v Rumuniji, ko je torej njuni položaj kakor ustvarjen za spravo, storili vse, da povabita nasprotnike na pogajanja za mir, katerega si želijo vsi narodi. Ako državni naši nasprotniki zopet ne bodo vpoštevati želj svojih narodov in se odzvali našim vabilom, bo vnovič jasno pokazano, na kateri strani je krivda, da ne preneha strašno prelivanje krvi.

Odkrita beseda.

V dunajskem mestnem svetu se je vršila te dni velika razprava glede preskrbe dunajškega mestnega prebivalstva z živili. K besedi se je oglašil med drugimi tudi dunajski občinski svetovalec in deželni poslanec Kunšak, ki je izvajal sledeče:

„V začetku vojske so naša sodišča obsodila marsikatero osebo zlasti iz nižjih slojev zaradi draženja in navijanja cen na skrajno stroge kazni. A obsojalo se ni morda na podlagi uradno določenih najvišjih cen, ampak na popolnoma nesigurni podlagi pridelovalnih stroškov. (Govornik je nato navedel več tozadevnih vzgledov glede svinjske masti.) Temu nasprotno bodi pribito, da si je veliko število oseb napravilo v tej svetovni vojski na milijone dobičkov, ne da bi imele opraviti z državnim pravnim, ali s kazenskim sodiščem in sicer zaradi tega ne, ker so se dotični tovarnarji, pivovarji, tovarnarji za izdelovanje sladkorja itd. znali zavarovati pred kaznijo na ta način, da so prosili vlado, da določi cene za njihove tovarniške izdelke. Umevno je, da je posledica teh velikanskih dobičkov ta, da slabo vplivajo na javno pravno in nadaljna posledica tega je nepoštenost in popolni nered v trgovinah z živili in z drugimi potrebščinami. Politika za prehrano prebivalstva bi morala zasledovati dva smotra in sicer prvič, da se zaloge živil, s katerimi razpolagamo, pravično in po primernih cenah porazdelijo in drugič, da bi se tudi gledalo na to, kako te zaloge izpopolniti. Vzrok, zakaj da nam primanjkuje masti, mesa in mleka, je ta, ker nam primanjkuje krme. Toda kljub temu se ravna s krmo zelo potratno. Kot primer bodi navedeno, da si je znala neka visoka oseba, ki ima velikanska lovišča, zagotoviti za svoje jelene in srne zadostno množino sena, dočim so odivzeli kmetom na Tirolskem in Predalemskem čisto vse seno, vsled česar so bili tamošnji kmetje prisiljeni, da so morali poprodati vso svojo mlado živino. V začetku vojske je vlada izdala poziv, da se mora obdelati vsaka ped neobdelane zemlje, in to se je tudi zgodilo in se še zgodi tudi sedaj z velikimi žrtvami.

Nastanili smo se skupaj v isti krčmi in smo jo drugega jutra vsi skupaj primahali v kasarno. Gefreiter nas je lepo po velikosti uravnal v jedno vrsto ter nas popeljal po zastarelih hodnikih — pred samega gospoda obersta, našega novega predstojnika.

Srce mi je sunkoma zatolklo, kri mi je zavaločila po žilah, ko sem zazrl strogi obraz moža z zlatim ovratnikom in tremi svetlimi zvezdami. Nič ni bil manjši od onega Bosanca, niti milejše ni gledal. Jaz sem postal tako bolj blizu vrat, da bi mi ne bilo potreba rivati ter pehati, ako bi gospod nevoljno zarežal.

Polkovnik nas je od leve na desno muštral u prav kritičnega pogleda in šepnil nekaj nerazumljivega svojemu adjutant. Ta je še nekaj pobrskal po knjigah in stopila sta oba pred nas, po velikosti urejenih pet rekrutov. Stari gospod je izmaknil meni ono cesarsko brzojavko iz rok s kratko odločbo:

„Vi ostanete pri polku! Tudi na bojišče nas boste spremljali! Ostali štirje gospodje pa lahko odidejo nazaj domov. Rabimo itak samo jednega.“

Zjokal bi se bil najrajši iz nevošljivosti in žalosti, ko sem gledal žar veselja na obrazih odhajajočih, srečnih tovarišev. Meni je pa gospod oberst namignil, naj še ostanem in počakam. Star je zarežal glasno zapovedujoče:

„Ordonanc!“

Bliskoma se je zvrnil pred njim kot sveča vojak in prejel povelje:

„Pozovite mi takoj polkovnega trobentača!“

Sedaj pač sem menil, ta trobentač, ta ti boče še gotovo drugače zapiskal kot ona mustačasta, bo-

mi. Toda imamo v naših deželah veliko takih zemljišč, za katere ne velja ta poziv, to so zemljišča namenjena za zabavo kot lovišča, prostori za dirke, igre itd. Človek bi mislil, da se bo vsaj sedaj v vojskinem času napravil v tem oziru red, da bi se obdelala zemljišča, ki služijo v zabavo in bi se obširna lovišča obdelala in spremenila v rodovitne njive in travnike, kar bi bilo v splošno korist.

Veliko se je govorilo in pisalo o oderuštva kmetkega stanu, češ, da je kmet največji oderuh. A uvažujte sledeče: Za vse kmetke pridelke so cene uradno določene. Kmet dobi za meterski stot ovs 28 K, za meterski stot pšenice 38 K in ravno toliko za rž. Tudi za mleko so določene najvišje cene, torej je vse to uravnano in urejeno, toda povejte mi, kako pa to, da mora kmet n. pr. otrobe, razne odpadke i. t. d., ki jih rabi za živinsko pičo, dražje plačati, kakor n. pr. oves? Za meterski stot ovs dobi kmet 28 K, za meterski stot otrobov pa mora plačati 40 K!! Kako hočete označiti kmeta za oderuha, če dobi za svoj oves 28 K, a ta oves se pa prodaja na Dunaju pred očmi oblasti, s sodelovanjem oblasti in še celo od oblasti same za 140 K za meterski stot, 26 K dobi kmet za meterski stot koruze, a 80 K pa mora plačati za njo, če jo sam potrebuje in jo mora kupiti. To so naravnost neznosne razmere, katere je treba nujno odpraviti. Če kmet proda meterski stot izbranega krompirja za človeško hrano, dobi zanj 9 K, ako si pa noče kupiti meterski stot drobnega ali takozvanega svinjskega krompirja za svinjsko pičo, pa mora plačati za meterski stot 13 K. Ta velika razlika cen je vendar nekaka nagrada za to, da si vsak poljedelec obdrži boljše poljske pridelke doma in odda slabejše. To se vendar pravi načrtoma vzgajati in vspevati ves kmetki stan k prestopkom zakonov in odredb.

Glede nagodbe med Avstrijo in Ogrsko moramo zahtevati, da se sklene taka nagodba, da Avstrija ne bo gospodarski odvisna od Ogrske še bolj, kakor je že bila dosedaj. Odkloniti moramo vsako tako nagodbo! (Viharna odobravanja po vsej dvorani.)

Ker se dan današnji tudi pri nas, zlasti v mestih, kaj rado potika kmetu, češ, kmet dela draginjo, a se ne pomisli, da mora kmet vse, kar potrebuje, plačati zelo drago, bi bilo le želeli, da bi si vsi tisti, ki ne znajo drugega, kakor zabavljati čez našega kmeta in ga po krivici obsojati, odkrite besede dunajškega Nemca prav dobro zapomnili in jih tudi uvaževali.

Kaj je z otrobi?

Šmarjeta ob Pesnici, 8. dec.

Vsak, kdor zna, kaj se pravi sedaj ob glavnem času svinjske krmitve biti brez otrobov, brez meti, ne more več dalje molčati.

Zadnje otrobe smo tu sprejeli meseca septembra in še takrat le v prikrašeni množini. Od tega časa naprej ni več ne duha in ne sluha o otrobi. Občinski uradi so sprejeli od oddelka (urada) za krmilna sredstva pri cesarski namestnici v Gradcu samo dopis, da so se nova naročila zabeležila, a o do-

sanska prekla. Precej minut je zatoniло v večnost, predno je peketnil pred oberstom narednik, trobentač v zvonečih ostrogah in držeč z levico mogočno, dolgo sabljo, javil:

„Na povelje, gospod oberst.“

Stari je pogledal mene, ponižnega civilista, z vprašanjem:

„Znate li jeziti?“

Tokrat sem se po remšniško domače hitro odrezal:

„Ha, kol pač sem kar celo brez sedla jezdaril po pašnikih. Seda pa že dolgo nisem več drgnil konjskega hriba.“

„Torej brez sedla brez šole“, je menil stari, namršil ježičasta obrvi in zaukazal polkovnemu trobentarju:

„Peljite gospoda k ritmojstru jahalne šole, in naj se uči jeziti. Tri ure predpoldne in tri ure popoldne.“

To je bil moj sprejem pri oberstu in tako je bila zapečatena moja nadajna usoda. Na hodniku me je še nagovoril trobentač, bil je hvala Bogu Slovenec, in menil prav pomilovalno:

„Gromsko stečali! Sed ur na dan v tej julijsko-tržaški vročini v sedlu. Gospod, smilite se mi in vaša koža, ker tudi ritmojster vas ne bo prijemal z rokavicami.“

Se istega dne so mi oblekli po cesarskem kroju zašito obleko in zvečer ob 5. uri me je trobentač predstavil ritmojstru kot učenca nove šole. Bilo je to ežbališče na trdem dvorišču v kasarni. Z deskami ograjen krog, kakor ga je že videl marsikdo v cirkusu. Meni se je zdela ta zokroženi prostor kot sam

poslatvi teh pa Gradčani moklijo. Nekaterim občnam, ki so posebej pritiskale na hitro doposiljatev, se je pa naročilo, da naj vpošljejo znesek za metilo že vnaprej ter naročeno množino lahko tako temprej dobijo. Denar je gori, a otrobov že tretji mesec ni od nikoder!

Nekateri občani so šli k mariborskim mlinom, da tam poskušajo svojo srečo radi otrobov. A kaj se jim je reklo? Otrobov je dovolj, pa brez nakazila od krmilnega oddelka v Gradcu se ne sme nobenih otrobov oddati.

Tako počenjanje in taka razdelitev pa vendar zahteva popravke, zahteva popolne preosnovitve. V mlinih in skladiščih se otrobi kopičijo in ubogo ljudstvo jih za važno svinjerejo ne dobi. Izpolnjevanje nakazil za otrobe je vendar malenkost. Kmetovalcu pa prizadeva pomanjkanje otrobov ravno sedaj ob glavni krmitvi, ko se niti dan ne sme zgubiti, zelo občutljive izgube in veliko gmotno škodo. Odkod neki pa si naj kmetovalec spravi otrobe? Mar od žitnega metlja, ki se mu oblastveno dovoli itak že v tako pičli izmeri? In ali naj uporabi za svinje one male množine žita, ki so mu ga še pustile revizijske komisije? Vprašamo slavne urade: Kako naj vzredimo debele svinje za mast?

In še nekaj! Ni dovolj, da se nas muči s čakanjem, tudi s ceno otrobov zgleđa kaj brezsrčno: za 1 stot koruznih storžev dobimo 12 K, za 1 stot otrobov pa nam je plačati — 50 K! In kljub temu jih še niti ni dobiti.

Ljudstvo kar oblega občinske urade z vprašanji: Kaj je z otrobi? Jezi se nad občinskimi predstojniki, ki so pa brez moči. Prosimo gospode poslance, oziroma merodajne oblasti, da vzamejo to važno stvar v roke ter nam po najbližji poti odpomožejo, da čimprej dobimo tolipotrebnih otrobov!

Enake pritožbe glede dobave otrobov ne prihajajo samo od Sv. Marije ob Pesnici, ampak tudi z mnogih drugih strani. Nek župan nam piše, da je n. pr. lanske leto meseca decembra poslal uradne naročilnice na vojno-žitno-prometni zavod, a še do danes ni dobil od nobene strani niti odgovora. V spomladi 1916 je še enkrat poskusil svojo srečo z otrobi, a zopet brezuspešno. Še odgovora ni od nikoder. Ker so take in enake pritožbe dan za dnevom bolj goste in ker se otrobi radi pomanjkanja drugih krmilnih sredstev za pitanje svinj in za teleta res nujno rabijo, bo treba v tem oziru kaj odločnega ukreniti. Po našem mnenju je najbolje, da se prizadeje občine obrnejo z utemeljenimi pritožbami naravnost na cesarskega namestnika grofa Claryja in na poljedelsko ministrstvo. Ako se od kmeta zahteva: Oddati moraš toliko in toliko masti, ima menda pač tudi kmet pravico, da zahteva vsaj otrobe od žita, ki ga je oddal.

Naše žrtve za domovino.

O. g. vojni kurač Janez Bogovič nam poroča, da je padel na bojnem polju v zvestem izpolnjevanju svoje službe vojak Franc Goršič iz občine Puševci pri Ormožu. Pokopan je na nekem vojaškem pokopališču. Bog bodi Tolažnik vsem, ki za njim žalujejo!

Dne 26. novembra so pri Mariji Snežni žalostno zapeli zvonovi in naznanili, da je daroval svoje življenje za domovino posestnik in čevljar Matija Pezdikec na Spodnji Velki. Stiri mesece je bil na polju slave, dobil je grizo in je v Inomestu dne 22. novembra umrl. Zapustil je ženo in 4 hčerke.

grozni rimski amfiteater, kjer so spuščali divje zveri nad prve kristjane. Nisem bil jedini obsojenec v ta strašanski zaplankani polkrog, čakalo je istega uka še 12 mladih častnikov, samih rekrutov z menoj vred, kar se konja in sedla tiče.

Prigugal je ritmojster, prihrsalo je za njim v krog 13 konj. Ritmojster nas je nagovoril, pozdravil in nam natrobil v uho naukov o strogi pokorščini in vstrajnosti do konca.

Nato smo skobacali in splezali vsi rekruti na konje, kakor je pač kateri mogel in znal. Nobeden izmed konj ni imel vajeti. Kar na stražmojstrove povelje so se uvrstili vsi v polukrog in ritmojster je na dolgo zategnjeno, noslajoče zapovedal:

„V ko — o — rak, ma — a — arš!“

Konji so zastopicali lepo jeden za drugim mirno, korakoma, počasi. Čeravno sem čepel v sedlu popolnoma prosto, sem si bil svest: če bomo tako počasi jezdarili, ne bom nikdar poljubil matere zemlje. Dobre pol ure smo tako leno šetali. Vščipnil je nekaj ritmojstra in zategnil je velevaljoče:

„Tra — a — ab!“

O vsi božji svetniki! Kljuseta so ubrala v za nas usodepolni: tra — a — ab. Roke sem moral držati kvišku, noge so mi bingljale navzdol brez opore. Pri vsakem konjskem koraku sem odskakoval in padal nazaj v sedlo, da sem menil, želodec in drob se mi mora potrgati vsled teh neusmiljenih gostil sunkov. Nekateri tovariši so vpili:

„Stoj, za Boga! Jaz padem, ne morem več!“

(Dalje sledi.)

Iz bojišča je došla žalostna vest, da je padel poročnik Kuntara, doma iz okraja Laški trg. Praporščak Hočevar piše o tem profesorju č. g. Vreže-tu: Dovolite, da Vam danes natančneje poročam o smrti tovariša Kuntara. Artilerijska priprava za deveto ofenzivo je trpela 4 dni. Žrtev te priprave je bil tudi tovariš Kuntara. Dne 30. oktobra zvečer sem bil se pri njem. Imel je slabo kritje v mali dolini, 20 korakov za strelnim jarkom. Govorila sva se o dopustu, s katerega sva baš prišla. Bil je še zelo vesel. Dne 31. oktobra popoldan je padla 3 korake od kritja težka mina. V kritju sta bila praporščak in poročnik Kuntara. Praporščak je bil takoj mrtev. Kuntara je pa dobil težke poškodbe na glavi in prsih. Umrl je dne 3. ali 4. novembra v vojaški bolnici v Ljubljani. Trpel je mnogo, kakor je pripovedoval poročnik, ki ga je videl še v Ljubljani. Radi njegove mirnosti je bil zelo priljubljen pri tovariših častnikih, kakor tudi pri moštvu. Bil je neprenehoma 15 mesecev na fronti. Zopet se je število tovarišev skrčilo. Na njegovo mesto sem prišel še isti večer jaz s svojo četo. Drugi dan, to je dne 1. novembra, smo imeli 11 ur bobnebi ogenj artilerije in tudi min. To je bilo nekaj strašnega! Potem je pa prišla infanterija. Mislili so, da nismo več živi, pa so se močno zmotili. Pokazali smo jim, kdo da smo Slovenci. Pri prvem napadu se jim je posrečilo na 200 korakov dolgi fronti vdreti, a smo jih kmalu zapodili v beg, deloma pa vjeli. Isti dan smo še imeli 4 napade, a so bili vsi gladko zavrnjeni. Dne 2. novembra so bili zopet 3 napadi in 1 protinapad. Večno smo se skazali. Dobili niso nič. Naša stotinja je nalovila 422 sovražnikov in vplenila 5 strojnih pušk. Pozdrave!

Od Sv. Petra pri Radgoni se nam piše: Milo je peval zvonček v vasici Imanoški dne 30. septembra ter naznanjal tužno vest, da se je na željo staršev in sestrice pripeljalo mrtvo truplo pridnega mladeniča Alojzija Žigert iz Inomosta v radgonsko mrtvašnico. In še isti dan je bil spreved na šentpetersko pokopališče. Kako je bil rajni priljubljen in pri vseh spoštovan, pokazal je njegov pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica ljudstva. Rajni se je bojeval na južnem bojišču in kakor se bere iz njegovega dnevnika in kakor poročajo njegovi tovariši, je mnogo, mnogo prestal in bil v silnem ognju, a božja roka ga je povsod varovala. A žalibog se je rajni Alojzij prehladil in se ga je lotilo vnetje pljuč ter se je tako v četu svoje mladosti (v 20. letu) dne 23. septembra, preselil v boljšo domovino. Oj z Bogom, z Bogom! Dragi Lojzek ti, vidimo se nad zvezdami!

Iz našega kroga Slovencev je častno padel za domovino dne 25. novembra desetnik Ivan Krevelj, doma iz Trbovelj. Iskrene pozdrave pošiljajo iz bojnega polja slovenski topničarji od gorskega topničarskega polka št. 3: četovodja Valentin Mežnar, Comilsko: predmojster Franc Medvešek, Deskle pri Gorici: topničarji: Anton Šuk, Slovenjgradec, Ivan Ravnikar, Laški trg, Franc Vrežar, Selo pri Ljubljani in Ivan Rozman, Bohinska Bistrica.

Iz Ruske Azije je prišlo poročilo, da je v vojnem vjetništvu umrl Anton Kramp iz Sv. Jurija ob Pesnici. Zdaj je tudi oblastveno potrjeno, da je res že dne 10. novembra 1915 padel Filumen Marko priden delavec in tukajšnji pomožni cerkovnik. Počiva v Bogu!

Padel je na Krasu Ernest Bregant, bivši trg. pomočnik pri g. Fontanu v Mariboru, priden in ljubljani sin g. Jurija Bregant, nadučitelja v pokoji. Sel je iz strelskega jarka, šrapnel ga zadene in raztrga. Bridko žalujočim staršem najprisrčnejše sozlagie: mlademu junaku pa naj bo kraška zemljica lažja!

Vsem umrlim slovenskim junakom boji Bog milostljiv Sodnik!

Skupščina Zadružne Zveze.

Dne 12. decembra se je v Mariboru ob izredno obilni udeležbi vršil občni zbor Zadružne Zveze v Ljubljani (oddelek za Stajersko). Skupščina je otvorila in vodil predsednik prof. dr. Hohnjec. Izrazil je svoje veselje nad veliko udeležbo ter pozdravil navzoče, zlasti poslanca dr. Kreka. V vznesenih besedah se je spominjal rajnega cesarja Franca Jožefa, pod kojega vladno se je slovensko združništvo razvilo do sedanje visoke stopnje. Nato je izrazil globoko vdanoost našega ljudstva do novega cesarja Karla I., ki je že koj ob nastopu svoje vlade pokazal, kako mu je naš slovenski narod pri srcu, ko je izvanredno odlikoval kranjski pešpolk št. 17 in lovski bataljon št. 20.

Nadrevizor Vl. Pušenjak je nato podal obširno poročilo o delovanju pododbora, katero se je vzelo z odobrenjem na znanje. V razgovoru je med drugimi razpravljal dr. Krek o vojnem posojilu, o skladiščnih zadrukah in o nadaljnjih nalogah knjižniških združb.

Predsednik Zadružne Zveze dr. Krek je govoril o položaju na denarnem trgu in o obrestni politiki. Njegovo stvarno in temeljito predavanje je napravilo globok vtis.

Nato je poročal nadrevizor Pušenjak o skupnem delovanju slovenskoštajerskih združb, potem pa o novih davkih in pristojbinah, ki zadevajo

zadrage. Vnel se je živahen razgovor o raznih združnih vprašanjih, nakar zaključil predsednik dr. Hohnjec zborovanje, ki je trajalo čez tri ure.

Popoldan ob 3. uri se je zbralo veliko zborovalcev, ki so se razgovarjali o vojnem posojilu in o tožadnih korakih, zlasti z ozirom na podpisovanje občin. Ob 5. uri popoldne se je zaključil razgovor.

Zadružni dan nam je dal vpogled v naše razmere, v naš položaj, podal nam sijajno sliko o naših zadrukah, dobili smo navodila za naše nadaljnje delo in smo z velikim zadovoljstvom zapustili po peturnem zborovanju skupščino, katero je obiskala večina slovenskoštajerskih članic.

Ogrsko.

Na Ogrskem se živahno pripravljajo na slovesno kronanje kralja in kraljice. Ogrsko-hrvatski državni zbor je izvolil odbor, ki sestavlja besedilo opege svečanega odloka, ki ga izda kralj Karol IV. povodom svojega kronanja za ogrskega in hrvatskega kralja in v katerem potrjuje ustavne pravice deželne krone sv. Stefana.

Dne 12. decembra je cesar v Budimpešti sprejel poklonitev gosposke zbornice in zastopnikov državne zbornice. Pogovarjal se je z raznimi ogrskimi politikami in se je še isti dan na večer vrnil nazaj na Dunaj.

V seji ogrske zbornice dne 12. decembra je grof Tisza podal izjavo glede naše ponudbe četveropsporazumu za marovna pogajanja. (Glej naš članek „Bethmann-Hollweg in grof Tisza.“) V prejšnji seji, dne 11. decembra, je grof Batthyany skušal zavratiti trditve, ki krožijo v Avstriji, češ, da Ogrska prepušča Avstriji mnogo premalo živil. Govornik je zatrjeval, da Ogrji dajo Avstriji dovolj (!) odvisnih živil, da pa Avstriji prodajajo na Ogrsko svoje industrijske izdelke za zelo pretirane cene.

Spori na Francoskem.

Med francoskim vrhovnim armadnim poveljnikom Joffrem in ministrskim predsednikom Briandom je nastalo resno nesoglasje. Nekatera poročila pravijo, da bo šel Joffre v pokoj, druga pa, da bo ta usoda zadela Brianda. Francoska javnost meče obema polena med noge, češ, da sta kriva vojnih neuspehov na francoski fronti in na Balkanu.

Novo angleško ministrstvo.

Kakor v današnjem uvodniku pišemo, je moralo angleško ministrstvo Asquith odstopiti in napraviti prostor Lloyd Georgesu, ki je poklical v svoje ministrstvo skoro same zagrizene pristase nadaljevanja vojske. Novo angleško ministrstvo šteje 31 udov, od katerih so 3 člani delavske stranke. Ministrstvo je ločeno v ožje in celotno ministrstvo. V ožjem, takozvanem vojnem ministrstvu, je samo pet članov.

Rumunsko bojišče.

Naše prodiranje v Rumuniji je bilo dne 6. decembra venčano z velikim uspehom, ker so naše čete zavojevale rumunsko prestolnico — Bukarešto. Že v zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ smo o tem znamenitem dogodku nakratko poročali. Rumunska armada svojega glavnega mesta niti ni mnogo branila. Bolgari so skoro brez boja kot prvi vkorakali v Bukarešto. Kakšna čustva so pri tem zmagovalnem vходу navdajala Bolgare, razumemo iz tega, če pomislimo, da so se v tem mestu leta 1913 kovali tisti črni naklepi, vsled katerih so Rumuni Bolgarom padli za hrbet in jih oropali Dobruče. Rumunski kralj je že dne 2. dec. na tistem zbežal iz svoje prestolnice proti Ruski.

Padec Bukarešte je v Avstriji, Nemčiji, Bolgariji in Turčiji vzbudil veliko veselje. Po celi naši državi so zvonili zvonovi. Pri sovražnikih pa je zavladala precejšnja poparjenost, ker niso pričakovali, da bi naše prodiranje v Rumuniji imelo tako hitro in tako velike uspehe.

Ko je padla Bukarešta, se je morala rumunska armada umikati vedno dalje proti vzhodu, naši pa pritiskajo za njimi. Dne 8. decembra so Bolgari pri Črnivodi prekoračili Donavo in tako rumunskim četam, ki so bile med Silistrio in Črnovo ob Donavi zakopane v zelo močnih jarkih, prišli za hrbet. Rumuni so se morali v brzem begu umakniti proti severovzhodu in tako izprazniti svojo donavsko obrambno črto. Naše armade, ki stojijo v Dobruči in v Rumuniji, so se tako strnile v skupno bojno črto.

Severozahodno od Bukarešte so naši zadnje dni

potolkli, vjeli in razpršili skoro vse tiste čete, ki so se umikale iz sedmograškega obmejnega gorovja. In danes v sredo, ko to pišemo, stojijo naše čete že več kot 40 km vzhodno od Bukarešte in sicer na črti reka Buzeu (izvira vzhodno od Brašvega, teče skozi srednjo Rumunijo in se izteka v reko Seret)—Mizil—Jalomita—Črnava ob Donavi. Bolgari so se polastili velikanskega mostu čez Donavo pri Črnivodi. Sovražnik se stalno umika; kje se bo ustavil, se da težko reči.

Na severnem koncu rumunske fronte so naši vse rusko-rumunske sunke krvavo odbili.

Vojaški uspeh v Rumuniji je torej popoln. A velik pa je tudi plen, ki je padel zmagovalcem v roke. Nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg je o tem v državni zbornici dne 12. decembra naslednje izjavil: Velike zaloge žita, živil, olja in drugih reči so v Rumuniji padle v naše roke. Sedaj se odpeljujejo k nam. Kljub vsej tesnobi bi bili tudi z lastnim izhajali, sedaj pa je naša gospodarska varnost zagotovljena!

Ogromen plen.

Naše armade so napravile v Rumuniji upravnogromen plen. Od 700.000 mož, ki jih je štela prejšnja rumunska armada, je 145.000 mož vjetih, med njimi 1600 častnikov. Najmanj tako visoko je število padlih, ranjenih in razpršenih. Tako je najmanj 300.000 mož za Rumunijo izgubljenih. Ostane še torej samo približno 400.000 mož, katerim pa manjka najnujnejšega vojnega gradiva. Od 400.000 pušk, ki jih je rumunska armada imela na razpolago, je polovica po naših vplenjena. Od 800 poljskih in 60 težkih topov, s katerimi je sovražnik pričel vojsko, je 422 poljskih, oziroma 25 težkih v naših rokah. Strojnih pušk pa so naši vplenili celo 364.

Rumunija meri 137.902 štirijaška kilometra, in od tega so naši že zasedli 64.000 km. Od železniške mreže, ki meri 3087 km, je v naših rokah 2000 km. Poleg tega smo vplenili nepregledno velike zaloge raznovrstnih živil in olja ter 130 železniških lokomotiv in 4500 vozov.

Zmagovalec dobil soli, kruha in cvetlice.

Ko se je drugi dan po zavzetju Bukarešte pl. Mackensen v avtomobilu pripeljal v Bukarešto, kjer se je nastanil v kraljevski palači, so mu prinesli meščani nasproti hleb kruha in krožnik soli v znamenje, da ga sprejmejo kot dobrodošlega gosta in se mu pokorijo. Mestne gospodične pa so mu izročile duhteče šopke cvetlic.

Rusko bojišče.

Rusi kljub neprestanemu silovitemu napadanju v Karpatih niso mogli nikjer predreti naše fronte. Ruske izgube so naravnost ogromne, ker rusko armadno vodstvo po svoji stari navadi meče vedno nove čete proti našim dobrozavarovanim postojankam. Najhuje napadajo Rusi v prostoru med Kirlibabo in Dornovatro v bukovinskih Karpatih. Tudi pri Tatarskem prelazu v Galiciji je ruski naval zelo močan, istotako pri kraju Oena vzhodno od Čik-Sereda na sedmograški meji.

Italijansko bojišče.

Italijani še niso pričeli z napovedano deseto ofenzivo. Sempatje se sicer razvija na Krasu živahen artilerijski dvoboj, pomembnejših infanterijskih spopadov pa zadnji čas ni bilo.

V italijanski državni zbornici so bile te dni zelo burne razprave. Nekateri poslanci so zahtevali, naj bi se Slovanom na vzhodnem bregu Adrije, kadar ga bo Italija zasedla (Lah dela račun brez krmarja!), pustile njih narodne pravice. (Hinaj!) Kadorni in ministru Bissolattiju se je očitalo, da sta kriva italijanskih vojnih neuspehov. Nekateri poslanci so se pritoževali, da se z avstrijskimi vojnimi vjetniki premilo postopa. Vladni zastopnik je izjavil, da se bo odslej naprej z avstrijskimi vjetniki strožje postopalo.

Prisega na bojišču.

(Izvirno poročilo.)

Pretekle dni je polagala avstro-ogrška armada svojemu najvišjemu vojnemu gospodu cesarju Karlu I. prisego zvestobe. Kolikokrat so v vojašnicah v mirnem času na novo odbrant fantje z navdušenjem polagali to prisego in obečali, če bo treba tudi